

SERløst nytt

Nyhetsbrev fra Senter for rettsinformatikk (SERI)

08 juni. 2010

SERløst nytt kommer normalt ut 3-5 ganger i året og inneholder kortfattet informasjon om vitenskapelig og annen faglig aktivitet ved Senter for rettsinformatikk og Avdeling for forvaltningsinformatikk. Følg for øvrig med på Aktuelt-spalten på nettsidene våre, www.jus.uio.no/iri og www.afin.uio.no.

UNIVERSITETET
I OSLO

Avhandling om rettslig risikostyring

Tobias Mahler has submitted the phd-thesis *Legal Risk Management: Developing and Evaluating Elements of a Method for Proactive Legal Analyses, With a Particular Focus on Contracts*. This thesis assesses the degree to which risk management methods from other disciplines can be usefully adapted for the legal domain, to complement existing analytical methods in law. Legal risk management focuses on legal issues in the context of risk; its aim is to achieve an adequate management of risk in the legal context. The thesis develops two elements of a method for legal risk management: First, a legal risk management process can be based on ISO standard 31000. This process is intended to be used to identify risks (particularly legal risks) and to analyse and treat them in a structured manner. The second element is a graphical language to support the identification and analysis of legal risks. If the language was implemented in dedicated legal risk management software, it could be used to draw a particular type of diagrams to support a legal risk assessment. The two elements (i.e., the process and the graphical language) were used in an empirical case study in order to assess their utility for a practical legal assessment. Based on the empirical results, the thesis discusses the potential benefits as well as current shortcomings and limitations of legal risk management.

Avhandling om biometri og personvern

Yue Liu has submitted the phd-thesis *Bio-privacy: Legal Challenges for Privacy Regulations of Biometric Identification and Authentication*. The main objective of the thesis is to find out what are the privacy issues raised by the use of biometric technology and what might be the appropriate legal

solutions? Characteristics of biometric information and examining legal safeguards which exist on national and EU levels has been analyzed, with the aim of recommending appropriate safeguards in order to provide adequate human rights and personal data protection. The fundamental idea on which the thesis is based is that an interaction exists between biometric technology and privacy protection. The consequences of biometric technology development will unavoidably affect the function and nature of privacy protection. The legal measures of privacy protection could, however, be adjusted according to the challenges posed by the technology, and so ensure that the technology be used in a privacy-friendly manner. To achieve the central objectives of this thesis, four sets of sub-questions were investigated: 1) what are the privacy issues in the biometric context? 2) How are these issues dealt with under the law currently? What principles are applied? What interests are served? 3) Is current regulation sufficiently clear and does it facilitate a fair weighting of the diverse interests involved? 4) Generally, what is the most appropriate approach to deal with the legal challenges posed by the use of biometrics?

Avhandling om tilgang til og videreformidling av helseopplysninger

Herbjørn Andresen har levert avhandlingen *Tilgang til og videreformidling av helseopplysninger – Regulering og kontroll på tvers av IT-systemer og organisatoriske grenser* til bedømmelse for phd-graden. Avhandlingens emne er tilgang til og videreformidling av helseopplysninger, hovedsakelig med vekt på å kontrollere informasjonsflyt som er regulær, ønskelig og berettiget. Utgangspunktet er helseregisterlovens tosidige krav, om at tilgang bare kan gi i

den grad det er nødvendig for vedkommendes arbeid og i samsvar med gjeldende bestemmelser om taushetsplikt. Reguleringen av tilgang til og videreformidling av helseopplysninger har to hovedkomponenter. Den ene er komponenten er generelle krav til tilgangskontroll, som en del av virksomhetenes informasjonssikkerhetsarbeid. Kravene til informasjonssikkerhet er forankret i personopplysningsretten, og basert på internkontroll som reguleringsmetode. Den andre komponenten er konkrete regler om når det kan gjøres unntak fra helsepersonellens taushetsplikt, og på hvilke betingelser. Taushetsplikten, som primært er regulert i helsepersonelloven, er nærmest uttømmende regulert, og bindende for hver enkeltperson som behandler helseopplysninger. Avhandlingen munner ut i en vurdering av hvor godt egnet ulike teknologiske autorisasjonsprinsipper er for å representere ulike sider ved reguleringen, og under hvilke forutsetninger.

Avhandling om dynamiske nettverk

Emily M. Weitzenboeck has submitted the phd-thesis *Between contract and partnership: Dynamic networks as collaborative contracts and more*. The last two decades have witnessed the growth of new forms of entrepreneurial cooperation such as dynamic networks like virtual enterprises and enterprise pools. These business forms are often hybrid, having elements of both contract-based organizations and corporate forms, in particular partnership. The thesis examines the relative utility of contract and partnership law in fostering and maintaining these emerging business models, focusing on dynamic networks. The justification for looking at this legal issue is this emerging business reality. The thesis does not aim to look at all of contract and partnership law but only at those aspects of both of these fields of law that are relevant to this business reality. Focus is directed at how these dynamic networks are organized and how the behaviour of their member firms is regulated. Through this analysis, the interplay and limits of contract and partnership law is explored. The background and preconditions for the emergence and growth (or otherwise) of such business forms is also investigated.

Studenteskursjon til Namur og Brussel

Hvert år drar LLM- studentene på det internasjonale masterprogrammet på ekskursjon. I år gikk turen til SERIs søsterinstitusjon CRID (Centre Recherche de Informatique et Droit) ved [Facultés Universitaires Notre-Dame de la Paix](#) i Namur, Belgia. Sentralt i besøket var et seminar med innlegg fra forskere fra CRID og SERI:

- Lee Bygrave (NRCCL) "Informational Concepts in Law"
- Julien Jost (CRID) "Consumer Protection in Telecommunication after the 2009 Review of the European Regulatory Framework"
- Hervé Jacquemin (CRID) "Consumer Protection in E-Commerce"
- Maryke Silalahi Nuth (NRCCL) "E-Commerce Contracting: The Effective Formation of Online Contracts"
- Jean-Marc Dinant (CRID) "Cookies and Fair Consent: An Issue for Privacy"
- Jon Bing (NRCCL) "Online Intermediary Liabilities"
- Katerina Shaw (NRCCL) "Protection of Intangible Cultural Heritage Under Intellectual Property Law Versus Sui Generis Rights"
- Ekaterina Chakhrakia (NRCCL) "The Role of National Regulatory Authorities in Settlement of Disputes Between Service Providers"
- Augustin Reyna (CRID) "The Transfer of Personal Data to Latin-American Countries: The Adequate Level of Protection and Habeas Data"

På programmet var også et møte i Brussel med representanter for det internasjonale advokatfirmaet Hunton & Williams (900 advokater og tilstedeværelse i en rekke land). Firmaet har et eget forretningsområde for personvern som ledes av Christopher Kuhner. Sammen med sine kolleger Cedric Burton og Oliver Proust presenterte han de praktiske utfordringene knyttet til personvern i et forretningsjuridisk perspektiv.

Til slutt ble det avholdt møte med innlegg fra representanter for EFTA:

- Haakon Riegels (EFTA) "EFTA, EU and the EEA Agreement"
- Jens Gastner (EC) "EU Patent Policies"
- Helge Sønneland (KD/SERI) "Copyright and the EU"

Thomas Olsen forsvarte sin avhandling

Cand. jur Thomas Olsen ved SERI, Avdeling for forvaltningsinformatikk, forsvarte sin avhandling om ”Personvernøkende identitetsforvaltning” for graden ph.d. den 26. mars i Gamle festsal. Bedømmelseskomiteen bestod av professor Jon Bing, Universitetet i Oslo (leder), professor Peter Blume, Københavns Universitet og professor Cecilia Magnusson Sjöberg, Stockholms Universitet. Disputasen ble ledet av professor Kåre Lilleholt. Veiledere har vært førsteamanuensis Lee A Bygrave (SERI), advokat dr. juris Rolf Riisnæs og professor Dag Wiese Schartum (SERI).

Maryke S Nuth disputerer

Fredag den 11. juni kl 10.15 i Auditorium 14 (Domus Biblioteca) vil Maryke S. Nuth forsvare din avhandling ”E-Commerce Contracting: The Effective Formation of Online Contracts”. Torsdag 10. juni kl 16.15 – 17.00 foreleser hun over emnet ”Software contracts: The interplay between the definition of the contract object and the agreed specifications, price and schedule” i Teologisk eksamenssal, Domus Academica.

Nytt phd-prosjekt om personvern innen sivil luftfart

Olga Mironenko er ansatt som universitetsstipendiat ved SERI på prosjektet ”Data protection and security in civil aviation”. I fjor var Olga LLM-student hos oss og skrev masteroppgave om ”Air passenger data protection : data transfer from the European Union to the United States” (Complex; nr. 2/2010). Personvern i luftfarten er et spennende og vanskelig forskningstema som vi ser fram til å følge!

Prosjekt som kartlegger rettslige utfordringer i elektronisk forvaltning

Cand. jur Malin Ranheim ble ansatt som forsker fra 1. februar i år i et prosjekt om sammenhenger mellom personopplysningsloven og annen generell forvaltningslovgivning, anvendt i elektronisk forvaltning. Med utgangspunkt i forvaltningsloven undersøker Ranheim forholdet til andre, tilstøtende regelsett; først og fremst personopplysningsloven med forskrift, eforvaltningsforskriften, samt offentliglova og arkivlova med tilhørende forskrifter. Bakgrunnen for forskningen er en

spørreundersøkelse som ble gjennomført ved SERI våren 2009, og som viste at forvaltningen opplever det som vanskelig å anvende disse lovene i sammenheng. Ranheim vil følge opp spørreundersøkelsen ved å bruke intervjuer med forvaltningsjurister og kartlegge disse juridiske utfordringene på mer inngående måte. På basis av intervjuene vil hun også gjøre rettsdogmatiske gjennomganger av utvalgte problemstillinger. Alt tyder på veldig begrensede kunnskaper i forvaltningen om f.eks. forholdet mellom forvaltningsloven og personopplysningsloven. Dette er derfor viktig forskning og spennende, upløyd mark!

Gode nyheter fra VERDIKT

VERDIKT-programmet i Norges forskningsråd har tildelt nye forskningsmidler. Av 181 søknader ble det vedtatt å støtte 21 prosjekter, og av disse er SERI med på tre! Tre av fire søknader senteret var med på fikk med andre ord penger, og alle prosjektsøknadene våre var med i ”finalerunden”.

Konkret er det gitt finansiering til prosjektene:

- Governance of the Domain Name System and the Future Internet: New Parameters, New Challenges (søker: IfP/SERI). Fagansvarlig på SERI er Lee A Bygrave.
- Inclusive identity management in new social media (hovedsøker: Norsk regnesentral). Fagansvarlig på SERI er Dag Wiese Schartum.
- Samhandling i offentlig sektor - SemicolonII (hovedsøker: Karde A/S). Fagansvarlig på SERI er Dag Wiese Schartum.

Prosjektene innebærer trolig at vi vil komme til å utlyse fire stillinger som forskere/post dok i løpet av høsten, i stillinger på 2 – 3 års varighet.

Er Opphavsretten gått ut på dato?

... var tittelen på et seminar den 20. januar i anledning av bokutgivelsen av Thomas Rieber-Mohns avhandling om Digital privatkopiering. Seminaret tiltrakk seg mer enn 240 tilhørere som fylte opp hele kantinen i Gyldendalhuset (inklusive gallerier!). I tillegg til Thomas innlegg holdt bl.a. Ole-Andreas Rognstad (IfP) innlegg, og Jon Bing (SERI) ledet den avsluttende paneldebatten. Arrangementet var et samarbeid mellom Gyldendal Norsk Forlag, Forbrukerrådet og Senter for rettsinformatikk.

eForvaltningskonferansen 2010

Den 10. og 11. februar arrangerte SERI/AFIN eForvaltningskonferansen 2010 sammen med Fagforbundet, NTL og EI&IT-forbundet i Oslo konferansesenter. Konferansen var den tredje i rekken og hadde ca 150 deltakere fra hele landet. Statsråd Rigmor Aasrud i Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet åpnet konferansen. Blant temaene på konferansen var universell utforming, IKT og offentleglova, informasjonsikkerhet og forvaltningsstandarder. Fra SERI/AFIN innledet Tommy Tranvik og Dag Wiese Schartum. eForvaltningskonferansen 2011 er planlagt til 9. - 10. februar og vil i sin helhet gjelde personvern i offentlig elektronisk forvaltning

Vellykket fødselsdagsfeiring

Den 19. mars feiret SERI at senteret har eksistert i 40 år. Etter et faglig program først på dagen der det bl.a. ble presentert nylig innleverte phd-arbeider, fulgte et faglig-sosialt program om ettermiddagen med bl.a. avduking av ”Doktorgradsveggen”. På veggen henger p.t. portrettene av 14 doktorander fra SERI med opplysning om tittel på avhandling og år for bedømmelse. I den nærmeste fremtid vil ytterligere fem portretter kunne henges opp, jf informasjon om innleverte avhandlinger og disputas i dette nummeret av SERIøst nytt. Førtiårsdagen ble avsluttet med fest i Arkitektenes hus med over 80 tidligere og nåværende ansatte og studenter.

Foredrag og artikler mv

- Tobias Mahler har holdt gjesteforelesninger om doktoravhandlingen legal risk management ved hhv. Institutt for Rättsinformatikk – Stockholm; Institut für Informations-, Telekommunikations- und Medienrecht – Münster og Institutt for industriell økonomi, risikostyring og planlegging – Stavanger.
- Tommy Tranvik innledet på eForvaltningskonferansen 2010 ”Om hvorfor informasjonssikkerhetsregelverk ikke virker – og litt om hva som virker”. På samme konferanse holdt Dag Wiese Schartum innlegg om ”Eksposering av ansatte i offentlig forvaltning på nett: Hvilke regler gjelder og hva mener de ansatte selv?” Konferansen ble arrangert 9. - 10. februar i Oslo.
- Lee A Bygrave deltok på den første ”Asian Privacy Laws Symposium” ved Cyberspace Law &

Policy Centre, University of New South Wales, Sydney 3. – 4. mars 2010.

- Dag Wiese Schartum innledet på det danske Skatteministeriets konference om digitalisering og retssikkerhet i Odense 25. mars. Innlegget drøftet spørsmålet ”Sætter de eksisterende forvaltningsretlige regler fornuftige rammer for den digitale forvaltning?” Schartum deltok også i den avsluttende paneldebatten.
- 28. mars holdt Jon Bing innlegg om ”The Scandinavian View on Legal Informatics” på den 25. BILETA-konferansen (organisert av British and Irish Legal, Educational and Technical Association i Wien).
- Tobias Mahlers tirsdagskaffeseminar 27. april om den tyske avgjørelsen vedrørende datalagringsdirektivet ble omtalt i Computerworld og i Advokatbladet.
- Lee A Bygrave var invitert til å delta på et s.k. ”policy forum” om ”Policy, Information and Technology” organisert av Oxford Internet Institute ved University of Oxford, i samarbeid med den Dutch Scientific Council for Government Policy ved den nederlandske statsministerens kontor. Arrangementet var lukket og fant sted 19. mai.
- Jon Bing har nylig bidratt med artikler i to bøker: ”Elektroniske spor. Om samspill mellom personvern og teknologisk utvikling” i Kristin Clemet og John O Egeland (red) ”Til forsvar for personvernet”; og i Fernández-Barrera m.fl. (red) ”Law and Technology - Looking into the Future” der Jon skrev om ”The future of the trade in information and a world history of the legal types of contracts giving access to information”.

Nye utgivelser i Complex-serien

- Anton Geist: Using citation analysis techniques for computer-assisted legal research in continental jurisdictions (Complex; nr. 1/2010).
- Olga Mironenko: Air passenger data protection : data transfer from the European Union to the United States (Complex; nr. 2/2010)
- Christian Rydning: Extended collective licenses: the compatibility of the Nordic solution with the international conventions and EC law (Complex; nr. 3/2010)
- Dag Wiese Schartum: Personvern og trafikksikkerhetsteknologi (Complex; nr. 4/2010)